

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ**

Зajедничка комисија за надзор над радом
Обавјештајно-безбједносне агенције
Босне и Херцеговине

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM**

Zajednička komisija za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine
Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine

Broj: 03/2 /12
Sarajevo, 2012. godine

- **ČLANOVIMA ZP OSA**

**IZVJEŠĆE O RADU
ZAJEDNIČKOG POVJERENSTVA
ZA NADZOR NAD RADOM OSABIH
ZA 2011. GODINU**

**Sarajevo, siječanj 2012.
SADRŽAJ:**

1.	UVODNE NAPOMENE	3
2.	AKTIVNOSTI POVJERENSTVA U 2011. GODINI	3
	a. Zakonodavne aktivnosti	4
	b. Razmatranje materijala koji proističu iz zakonom utvrđenih nadležnosti i ostalih akata	6
	c. Nadzorni i radni posjeti iz nadležnosti Povjerenstva	8
2.1.	NAZOČNOST OBUKAMA, RADIONICAMA, KONFERENCIJAMA I OKRUGLIM STOLOVIMA	8
2.2.	STUDIJSKI POSJETI I PROGRAMI ZA PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE U INOZEMSTVU	9
2.3.	SURADNJA SA OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOM AGENCIJOM BiH I DRUGIM DOMAĆIM INSTITUCIJAMA	9
2.4.	MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI POVJERENSTVA.....	10
3.	REZIME	12
4.	PRIVITCI	
	1. Tabela prikaz nazočnosti sjednicama Povjerenstva u 2011. godini	
	2. Sjednice Povjerenstva i razmatrane točke dnevnoga reda	
	3. Nazočnost obukama, konferencijama, radionicama i seminarima	
	4. Učešće u nadzornim posjetima i radnim sastancima održanim u BiH	
	5. Učešće u međunarodnim aktivnostima Povjerenstva	
	6. Pregled planiranog i ostvarenog tijekom 2011. godine	

1. UVODNE NAPOMENE

Nadležnosti Zajedničkog Povjerenstva za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), utvrđene su odredbama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 12/04, 20/04, 56/06 i 12/09), Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 54/05 i 12/09), te poslovnica oba Doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Pored navedenih propisa, Povjerenstvo se rukovodi i vlastitim Poslovníkom i Pravilnikom o zaštiti tajnih podataka, te relevantnim propisima koje donosi Državni sigurnosni organ. Komisija u svome radu također nastoji uvažiti i principe sadržane u Zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici EU (CFSP), odnosno u njenom dijelu koji se konkretnije odnosi na područje rada Povjerenstva, tj. Zajedničkoj obrambenoj i sigurnosnoj politici (CSDP). Također se u obzir uzimaju i obveze BiH u smislu NATO aspiracija Bosne i Hercegovine, tj. obveze definirane kroz IPAP, MAP i Sigurnosni sporazum između BiH i NATO. Konačno, Povjerenstvo pri radu ima u vidu i obveze koje proističu iz drugih međunarodnih sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala ili im pristupila (poput sigurnosnih sporazuma potpisanih između BiH i EU, BiH i OSCE, i sl).

Međutim, do polovice izvještajnog perioda Povjerenstvo zbog općeg kašnjenja u formiranju vlasti nije bilo formirano (konstituirajuća sjednica održana je 7.7.2011.), tako da se u preostalom dijelu 2011. godine nije moglo u potpunosti i detaljno posvetiti svojim obvezama. Uzroci za ovo su najčešće bili preklapanje termina aktivnosti Povjerenstva sa aktivnostima Domova, specijalnih povjerenstava (poput tzv. „Sejdić-Finci povjerenstva“ i sličnih ad hoc tijela), ili odluka članova Povjerenstva da u slučaju preklapanja termina sa drugim povjerenstvima PSBiH nazoče sjednicama tih povjerenstava, budući se u njima pojavljivao problem sa kvorumom, a u našem povjerenstvu nije.

Posljedično, u prvom polugodištu 2011. godine Povjerenstvo nije održalo nijednu sjednicu, a u drugom polugodištu održane su četiri (4), od čega tri redovne i jedna izvanredna.

Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom OSABiH je od konstituiranja do danas aktivno radilo na provedbi obveza utvrđenih poslovnica, kao i obveza koje je samo utvrdilo Planom rada i drugim aktima, što je za posljedicu imalo da smo i pored čestih problema realizirali najveći dio planiranih obveza.

S tim u vezi, a sukladno članku 50. Poslovnika Zastupničkog doma i članku 44. Poslovnika Doma naroda, podnosim Izvješće o radu Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH za 2011. godinu.

2. AKTIVNOSTI POVJERENSTVA U 2011. GODINI

Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom OSABiH konstituirano je 7.7.2011. Tom prilikom za članove Povjerenstva imenovani su:

iz Zastupničkoga doma:

1. Mirsad Mešić
2. Slavko Jovičić
3. Amir Fazlić
4. Darko Babalj
5. Mato Franjičević, i
6. Dr Mirsad Đugum;

te iz Doma naroda:

1. Dr Nermina Kapetanović
2. Hasan Bećirović
3. Stjepan Krešić,
4. Josip Merdžo
5. Staša Košarac, i
6. Krstan Simić.

Za predsjedatelja je imenovan **Dr Mirsad Đugum**, a za njegove zamjenike **g. Staša Košarac** (prvi zamjenik) i **g. Josip Merdžo** (drugi zamjenik).

Tijekom izvještajnog perioda, tj. od 7.7.2011. do 31.12.2011. godine, Povjerenstvo je realiziralo slijedeće aktivnosti:

- **4 sjednice Povjerenstva**, na kojima je razmatrano ukupno 35 točaka dnevnoga reda, ili prosječno 9 točaka po sjednici;
- **7 radnih sastanaka** s predstavnicima domaćih i međunarodnih institucija, održanih u BiH;
- **3 seminara/radionice**, sve održane u BiH, od čega je samo ZP organiziralo jednu;
- **3 posjeta na međunarodnome planu** (van BiH); u okviru kojih je održan niz sastanaka sa predstavnicima srodnih povjerenstava iz Srbije, Češke i Turske;

Tijekom izvještajnoga perioda Povjerenstvo je u okviru svojih nadležnosti pratilo rad različitih tijela i institucija izvršne vlasti (OSABiH, DSO, Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo obrane, predsjedatelj Vijeća ministara BiH, Vijeće ministara BiH, itd.).

a. Zakonodavne aktivnosti

Povjerenstvo tijekom 2011. godine nije razmatralo **nijedan** prijedlog zakona. Razlog tomu je što članovi Povjerenstva nisu željeli preuzeti ovakvu vrstu odgovornosti dok se prije toga temeljito ne upoznaju sa specifičnostima rada Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH, njegovim konkretnim nadležnostima i dosadašnjim načinom rada, te relevantnim propisima koji uređuju pitanja zaštite tajnosti podataka. Budući da se radi o

osjetljivoj i opsežnoj građi, bilo je potrebno određeno vrijeme kako bi se svi članovi Povjerenstva dovoljno obavijestili, kako o samim zakonima, tako i o konkretnim problemima u radu izvršnih tijela, na osnovu kojih bi bilo potrebno pokrenuti ili inicirati pokretanje izmjena i dopuna postojećih zakona.

Tako je Povjerenstvo tijekom izvještajnog perioda, obavljajući svoje redovite aktivnosti, odnosno kroz kontakt sa tijelima izvršne vlasti i tijelima koja nadzire, ustanovila da će u cilju učinkovitoga rada tih tijela, kao i ispunjenja zahtjeva koje pred BiH stavljaju NATO i EU, biti neophodno u narednom periodu izvršiti izmjene ili dopune slijedećih zakona:

1. Zakon o OSABiH
2. Zakon o zaštiti tajnih podataka BiH
3. Zakon o reviziji institucija BiH, te
4. Zakon o obrani BiH.

Što se tiče **Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH**, čija je provedba u izravnoj nadzornoj nadležnosti Povjerenstva, po upoznavanju sa problemima u njegovoj primjeni usvojili smo odgovarajući set zaključaka koji su za cilj imali podstaći državna tijela u kojima su konstatirani nedostaci, da bolje i odgovornije primjenjuju rečeni zakon. Usvojene zaključke prosljedili smo i na usvajanje na oba Doma, želeći time podvući važnost poštivanja i potpune primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH. Nažalost, oba Doma negativno su se očitovala o rečenim zaključcima.

Što se tiče Zakona o OSABiH i **Zakona o reviziji institucija BiH**, tijekom redovnih aktivnosti Povjerenstva ustanovili smo da su ova dva zakona međusobno proturječna, te da ih je potrebno u tom smislu doraditi (otkloniti nejasnoće i proturječnosti). Radi se prije svega o ovlasti revizora da pristupi svim podacima, uvijek i svugdje, na što po Zakonu o reviziji u institucijama BiH imaju pravo, sa jedne strane; te sa druge strane, o potrebi OSABiH da određene podatke u određenom trenutku ne ustupi ili prikrije, iz razloga zaštite tajnosti svojih operacija, na što po Zakonu o OSABiH imaju pravo. Želeći da članovi Povjerenstva prije pokretanja konkretnih izmjena zakona budu temeljito obaviješteni, od Sektora za istraživanje PSBiH smo tražili izradu analize o vršenju revizije u obavještajnim agencijama u zemljama regiona i EU. Analiza je urađena i dostavljena Povjerenstvu 29.12.2011. godine, i sada imamo u planu početkom 2012. organizirati stručno savjetovanje-radionicu na ovu temu. Po okončanju radionice, Povjerenstvo će se očitovati o daljim koracima u vezi s ovim zakonom.

Što se tiče **Zakona o odbrani BiH**, Povjerenstvu je od strane predstavnika Ministarstva obrane skrenuta pažnja na nedorečenosti i nedostatke u Zakonu o obrani, koji blokiraju dalji rad Ministarstva na aktivnostima iz nadležnosti Povjerenstva. Radi se o nezgrapnom prijevodu nacrtu zakona sa engleskoga jezika u kojemu su određeni termini prevedeni na način koji na službenim jezicima BiH ne znače ništa, ili predstavljaju nejasne oznake (npr. „vojno obavještavanje“ umjesto „vojno-obavještajni“ i sl.). Na Povjerenstvo je apelirano i da sa svoje strane učini što može (animira Vijeće ministara i ministra obrane) kako bi se donio Pravilnik o radu Vojno-obavještajnoga roda, budući da njegovo nepostojanje onemogućava rad odgovarajućeg sektora u Ministarstvu obrane i također, uzrokuje

nemogućnost certificiranja podregistra za razmjenu tajnih podataka sa NATO Savezom, kao i druge aktivnosti izravno izvedene iz Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH.

Konačno, uvidom u rad Povjerenstva u prethodnome sazivu, te vodeći se informacijama dobijenim na sastanku sa Zapovjednikom NATO Stožera Sarajevo, odvojili smo vrijeme i za upoznavanje sa osnovama **Zakona o parlamentarnome nadzoru**, čiji je pokretač u prošleme mandatu bilo naše Povjerenstvo. Planom rada za 2011. Povjerenstvo je predvidjelo inicirati održavanje sastanka sa kolegijem Zajedničkoga povjerenstva za obranu i sigurnost, na kojemu bismo razgovarali o ovom i drugim pitanjima u kojima se nadležnosti dvaju povjerenstava preklapaju ili dotiču, no usljed nedostatka vremena nismo bili u mogućnosti realizirati ovu aktivnost.

b. Razmatranje materijala koji proističu iz zakonom utvrđenih nadležnosti i ostalih akata

Kad je riječ o aktima koji nemaju zakonodavni karakter, Povjerenstvo je u izvještajnome periodu razmatralo, usvojilo, primilo k znanju i po potrebi uputilo u dalju proceduru slijedeće akte:

1. Izvješće o radu Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH za 2010. godinu;
2. Plan rada Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH za 2011. godinu;
3. Izvješće o radu Vijeća ministara BiH u dijelu koji se odnosi na nadležnosti Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH;
4. Godišnja platforma o obavještajno-sigurnosnoj politici BiH za 2011. godinu. Odredbom članka 7. stavak (1) alineja 5. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, utvrđeno je da Predsjedništvo BiH odobrava Godišnju platformu, Vijeće ministara BiH je priprema, a PS BiH usvaja. Platforma je Povjerenstvu dostavljena 21.3.2011., čime je nastavljen dugogodišnji trend kašnjenja u izradi i dostavi ovog dokumenta. Zakonski rok za dostavu bio je 1.11.2010. godine.
5. Godišnje izvješće predsjedatelja Vijeća ministara BiH o aktivnostima OSABiH u 2010. godini. I ovo izvješće dostavljeno je sa velikim zakašnjenjem i tek na upit Povjerenstva.
6. Informacija predsjedatelja Vijeća ministara BiH o zaključivanju sporazuma Obavještajno-sigurnosne agencije BiH s agencijama stranih država i institucijama stranih država i međunarodnim organizacijama u 2010. godini. Također dostavljena sa zakašnjenjem i tek na upit Povjerenstva.
7. Godišnje izvješće o provedenome operativnom i tehničkom nadzoru u polju zaštite tajnih podataka u 2010. godini. Dostavilo Ministarstvo sigurnosti BiH, odnosno Državni sigurnosni organ, u skladu sa člankom 76. stavak (2) Zakona o zaštiti tajnih podataka (ZOZTP). Izvješće je dostavljeno u zakonskome roku i razmatrano na 2. sjednici, 25.7.2011. O njemu je Povjerenstvo usvojilo set zaključaka kojima se nastojalo apelirati na određena ministarstva u kojima su uočeni nedostaci u primjeni i

poštivanju ZOZTP da isti revnosnije primjenjuju. Povjerenstvo je svoje zaključke prosljedilo domovima, kako bi se poruka o potrebi pune sprovedbe ZOZTP ojačala spram tijela izvršne vlasti, no oba doma su odlučila ne podržati ih.

8. Izvješće Ministarstva sigurnosti BiH o izdanim sigurnosnim dozvolama u 2010. godini. Dostavljeno u skladu s člankom 36. stavak (4) Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH, u zakonskome roku. Razmatrano i prihvaćeno na 2. sjednici Povjerenstva. Doneseni odgovarajući zaključci.
9. Izvješće Ministarstva obrane BiH o izdanim sigurnosnim dozvolama u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama BiH za 2010. godinu. Dostavljeno u zakonskome roku, sukladno članku 36. stavci (2) i (4) Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH. Razmatrano i prihvaćeno na 2. sjednici Povjerenstva, 25.7.2011. Usvojeni odgovarajući zaključci.
10. Godišnje izvješće o provedenoj reviziji u OSABiH, dostavljeno od strane Ureda za reviziju institucija BiH. Izvješće je dostavljeno u zakonskome roku i razmatrano na 3. sjednici Povjerenstva, 12.10.2011. godine. Ustanovljeno da su Zakon o OSABiH i Zakon o reviziji u institucijama BiH međusobno kontradiktorni i da zbog toga OSABiH već godinama nije u stanju dobiti pozitivno mišljenje revizije, iako po mišljenju samih revizora, prednjači u odnosu na sva druga državna tijela u smislu ozbiljnosti i kvaliteti podnesenih izvješća. Usvojeni odgovarajući zaključci, na osnovu kojih je tajnik Povjerenstva zatražio analizu ovog pitanja od Sektora za istraživanje PSBiH. Po uvidu u analizu, Povjerenstvo će se dalje odrediti o ovom pitanju, najvjerojatnije predlažući izmjene u jednom ili oba navedena zakona.
11. Godišnje izvješće Generalnog ravnatelja OSABiH o radu i troškovima Agencije za 2010. godinu. Dostavljeno sa zakašnjenjem, razmatrano na 3. sjednici. Prihvaćeno bez primjedbi.
12. dva polugodišnja Izvješća Glavnog inspektora OSABiH o rješavanju priziva podnesenih protiv Agencije, za drugo polugodište 2010. i prvo polugodište 2011. godine. Izvješća dostavljena sa zakašnjenjem. Razmatrana i usvojena na 3. sjednici Povjerenstva.
13. Izvješća i informacije OSABiH o konkretnim pojedinačnim pitanjima na koja je Povjerenstvo tražilo odgovor ili izjašnjenje. Ovih izvješća bilo je ukupno deset.
14. Izvješće tajnika ZP OSA o aktivnostima u Uredu tajnika u periodu dok Povjerenstvo nije bilo formirano. Izvješće razmatrano na 2. sjednici Povjerenstva.
15. Zahtjev za dostavu informacije koji je uputio Odbor za bezbjednost Narodne skupštine RS. Zahtjev razmatran na 2. sjednici ZP. Usvojeni odgovarajući zaključci (ustanovljeno da Povjerenstvo nije nadležno za pružanje odgovora).
16. Na adresu Povjerenstva pristiglo je i šest predstavki koje se tiču rada OSABiH, upućenih od strane različitih pravnih i fizičkih osoba (građana i nevladinih organizacija). Razmatrani na 2. sjednici. Ustanovljeno da Povjerenstvo nije nadležno postupati po pitanjima iz dopisa.
17. Pozivno pismo za učešće na Trećoj regionalnoj konferenciji parlamentarnih tijela za nadzor nad sigurnosnim i obavještajnim službama u Jugoistočnoj Evropi (Beograd, 7.9.-8.9.2011.). Razmatrano na 2. sjednici Povjerenstva
18. Izvješće sa službenog putovanja u Beograd – učešće na Trećoj regionalnoj konferenciji parlamentarnih tijela za nadzor nad sigurnosnim i obavještajnim službama u Jugoistočnoj Evropi. Izvješće podnio prvi zamjenik predsjedatelja, g. Staša Košarac, na 3. sjednici Povjerenstva. Izvješće prihvaćeno.
19. Informacija kolegija Povjerenstva sa sastanaka sa predstavnicima DSO, održanoga 12.9.2011. godine. Primljena k znanju na 3. sjednici.
20. Informacija predsjedatelja o organiziranju edukacijskih aktivnosti za potrebe Povjerenstva. Primljena k znanju na 3. sjednici.

21. Prijedlog predsjedatelja za definiranje lokacija i termina za nadzorne i radne posjete Povjerenstva. Usvojen na 3. sjednici.

Povjerenstvo je u izvještajnom periodu razmatralo i usvojilo dva zapisnika sa svojih sjednica. Zapisnik sa 3. sjednice nije usvojen jer za to nije bilo uvjeta (4. sjednica bila je izvanredna, održana na dvije lokacije).

c. Nadzorni i radni posjeti iz nadležnosti Povjerenstva

Povjerenstvo je u izvještajnom periodu obavilo **jedan** nadzorni posjet, i to sjedištu OSABiH u Sarajevu. Planom rada Povjerenstva za 2011. godinu i Planom lokacija i termina za provedbu nadzornih i drugih aktivnosti Povjerenstva usvojenim na 3. sjednici ZP, bili su predviđeni i slijedeći radni posjeti:

1. Centar za obuku OSABiH Banjaluka
2. terenski ured OSABiH Mostar
3. terenski ured OSABiH Brčko
4. Državni sigurnosni organ
5. Ministarstvo sigurnosti BiH - ministar
6. Ministarstvo obrane BiH - ministar
7. Ministarstvo inozemnih poslova BiH - ministar
8. Nato Stožer Sarajevo

Aktivnosti o (1) do (7) nisu provedene zbog opravdane nemogućnosti članova Povjerenstva da usklade svoje obveze prema Domovima i drugim Povjerenstvima, sa planiranim aktivnostima ZP OSA. Imajući u vidu datum formiranja vlasti (Domova i povjerenstava PSBiH) pretrpanost parlamentaraca obvezama u drugoj polovici 2011. godine bila je za očekivati.

Aktivnost pod (8) je otkazana jer se kolegij Povjerenstva nakon usvajanja Planova susreo sa Zapovjednikom NATO Stožera Sarajevo u zgradi PSBiH.

2.1. NAZOČNOST OBUKAMA, RADIONICAMA, KONFERENCIJAMA, SEMINARIMA I OKRUGLIM STOLOVIMA

Povjerenstvo je u izvještajnome periodu učestovalo na slijedećim aktivnostima:

1. Obvezna obuka za članove Povjerenstva iz čl. 72. Zakona o zaštiti tajnih podataka. Održana u Sarajevu, 18.7.2011., uz učešće predstavnika OSABiH i Državnog sigurnosnog organa. Obuci prisustvovao i tajnik Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost, na poziv tajnika ZP OSA, a u cilju nadogradnje njegovih znanja u ovome

polju. Ta će mu znanja koristiti za pružanje kvalitetne potpore Zajedničkome povjerenstvu za obranu i sigurnost.

2. Treća regionalna konferencija parlamentarnih tijela za nadzor nad obavještajno-sigurnosnim službama u Jugoistočnoj Evropi. Održana u Beogradu, od 6.-8.9.2011.godine. Ispred Povjerenstva učestvovao prvi zamjenik predsjedatelja, g. Staša Košarac.
3. Radionica na temu “Zakonodavni okvir, nadležnosti i planovi institucija BiH u oblasti obavještajno-sigurnosnih poslova”. Održana na Jahorini, 20. i 21.10. 2011. godine. Organizator je bilo Povjerenstvo, a realizaciju je pomogla OSCE Misija u BiH.
4. Okrugli stol sa visokom delegacijom Parlamentarne skupštine NATO saveza. Održan u Sarajevu, 25.10.2011. godine.
5. Radionica na temu „Problemi u primjeni Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH“. Organizirao Državni sigurnosni organ, za predstavnike policijskih i pravosudnih organa na svim razinama vlasti u BiH. Održano u Fojnici, 22. i 23.11.2011. godine. Ispred Povjerenstva nazočili: Mato Franjičević i Mirsad Mešić.
6. Seminar u organizaciji Jedinice za reformu obavještajnoga sektora u BiH (IRU), na temu „Potpora u tranziciji OSA-e: Pet godina poslije“. Održan na Jahorini, 13. i 14.12.2011. Ispred Povjerenstva nazočio predsjedatelj, Dr Mirsad Đugum.

2.2. STUDIJSKI POSJETI I PROGRAMI ZA PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE U INOZEMSTVU

Povjerenstvo u izvještajnome periodu nije obavilo **nijednu** studijsku posjetu van granica BiH, niti su članovi Povjerenstva učestvovali u inozemnim programima za profesionalno usavršavanje.

Članica Povjerenstva Dr Nermina Kapetanović je u izvještajnome periodu primila poziv za učešće na međunarodnome skupu na temu „Jačanje nadzora nad obavještajnim službama na Zapadnom Balkanu“, koji se održavao 2.12.2011. u Hagu. Poziv joj je upućen na ime, od strane nizozemske Komisije za nadzor nad sigurnosnim i obavještajnim službama, nizozemskog Instituta za međunarodne odnose i DCAF-a. Dr Kapetanović je uz izvinjenje odbila poziv, želeći učestvovati u radnome posjetu Povjerenstva Državnom sigurnosnom organu, koja je bila planirana za isti datum.

2.3 SURADNJA S OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOM AGENCIJOM BIH I DRUGIM DOMAĆIM INSTITUCIJAMA

Člankom 19. Zakona o OSABiH utvrđeno je da Povjerenstvo provodi nadzor nad zakonitošću rada OSABiH. Ova zakonska obveza nije ispoštovana u prvoj polovici izvještajnoga perioda, jer Povjerenstvo nije bilo formirano.

Jedini vid suradnje ostvaren između OSABiH i Povjerenstva u tom periodu bio je sastanak tajnika Povjerenstva sa generalnim ravnateljem OSABiH, koji je održan 4.2.2011.

U istome periodu održan je i jedan sastanak tajnika sa predstavnicima DSO, gosp. Matom Miletićem i Munibom Isakovićem, na kojemu je tajniku predstavljena dosadašnja suradnja dvaju tijela, i skrenuta pažnja na potencijalne probleme sa kojima je potrebno upoznati članove Zajedničkoga povjerenstva, čim ono bude formirano.

Po formiranju Povjerenstva, ostvaren je kontakt i suradnja sa slijedećim predstavnicima domaćih institucija (kroz njihovo učešće na sjednicama i drugim aktivnostima va, ili kroz radne sastanke):

1. predsjedateljica Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost PSBiH
2. predsjedatelj Vijeća ministara BiH
3. pomoćnik ministra sigurnosti BiH za zaštitu tajnih podataka i rukovoditelj Državnog sigurnosnog organa BiH
4. pomoćnik ministra obrane BiH za obavještajno-sigurnosne poslove
5. ravnatelj OSABiH
6. zamjenik ravnatelja OSABiH
7. generalni inspektor OSABiH
8. revizor Ureda za reviziju institucija BiH
9. sigurnosni službenici u policijskim i pravosudnim tijelima na svim razinama vlasti u BiH

2.4 MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI POVJERENSTVA

Povjerenstvo je u izvještajnome periodu učestvovalo u slijedećim aktivnostima na međunarodnome planu:

1. Posjet Narodnoj skupštini Republike Češke. Obavljen od 25. do 27.10.2011. godine.
Posjećene institucije:
 - Parlamentarno Povjerenstvo za nadzor nad obavještajnom službom
 - Stalno povjerenstvo za nadzor nad radom Državne sigurnosne službe
 - Stalno povjerenstvo za nadzor nad prisluškivanjem telekomunikacija, praćenje osoba i objekata i presretanje elektronskih komunikacija
 - Povjerenstvo za nadzor nad aktivnostima Policijske inspekcije
 - Povjerenstvo za obranu i sigurnost
 - Državni sigurnosni organ
 - Informativno-sigurnosna služba, i
 - Vojno-obavještajna služba Republike Češke.
2. Posjet Velikoj skupštini Republike Turske. Obavljen od 15. do 18.10.2011. godine.
Posjećene institucije:
 - Parlamentarno Povjerenstvo za unutarnje poslove
 - zastupnici Turskoga Parlamenta u Skupštini OSCE-a
 - Državni pod-sekretar za Balkan (pri MIP-u)
 - predsjednik Parlamentarne grupe prijateljstva BiH i Turske
 - Ministar obrane Republike Turske

3. Treća regionalna konferencija parlamentarnih tijela za nadzor nad radom obavještajno-sigurnosnih službi u Jugoistočnoj Evropi. Konferencija je održana od 6. do 8.9.2011. u Beogradu, Republika Srbija.
4. Dolazna posjeta Povjerenstva za vanjsku politiku, obranu i sigurnost češkog Parlamenta. Održana 15.11.2011. u Sarajevu.
5. Dolazna posjeta delegacije Parlamentarne skupštine NATO Saveza Brisel. Održano 25.10.2011. godine u Sarajevu.
6. Sastanak sa Zapovjednikom NATO Stožera Sarajevo, održan 22.9.2011. u Sarajevu.
7. Sastanak sa slovačkim veleposlanikom u BiH, održan 1.11.2011. u Sarajevu.
8. Sastanak sa šefom Odjela za sigurnosnu suradnju OSCE Misije u BiH, umirovljenim generalom Victorom von Wilckenom, održan 8.12.2011. u Sarajevu.
9. Dva sastanka sa g. Dušanom Zollerom, šefom sekcije za odnose s parlamentima pri OSCE Misiji u BiH. Sastanci održani 5.10.2011. i 14.12.2011. u Sarajevu.
10. Tijekom 2011. godine, Povjerenstvo je prihvatilo biti domaćin za dolazni posjet sličnoga povjerenstva iz slovačkog Parlamenta, ali je ovaj posjet u zadnji momenat otkazan.
11. Na marginama radionica i drugih aktivnosti Povjerenstva, ili kroz ured tajnika, obavljen je niz konsultacija sa političkim savjetnikom NATO HQSa (g. Rohan Maxwell) i Šefom odjela za reformu obavještajnog sektora pri OHR-u (g. Johannes Viereck).

U izvještajnome periodu Povjerenstvo je kontaktirano i podržano, bilo direktno, bilo kroz Ured tajnika, od strane slijedećih međunarodnih institucija i organizacija:

1. NATO Stožer u Sarajevu
2. OSCE Misija u BiH
3. Jedinica za reformu obavještajnoga sektora u BiH, podržana od strane Vlade Kraljevine Norveške (IRU-NUPI)
4. Ženevski centar za civilnu kontrolu nad oružanim snagama (DCAF)
5. Veleposlanstvo SAD u Sarajevu – Politička sekcija i Ured vojnog atašea
6. NDI Sarajevo (Nacionalni demokratski institut SAD)
7. Međunarodni program pomoći u kriminalističkoj obuci Ministarstva pravde SAD (ICITAP)
8. USAID

3. REZIME

Analizom pobrojanih aktivnosti, te usporedbom planiranoga i ostvarenog, može se zaključiti da je Povjerenstvo tijekom 2011. godine u najvećem dijelu realiziralo aktivnosti i obveze koje su mu stavljene u zadatak relevantnim zakonima i podzakonskim aktima. (*Privitak 6*)

Povjerenstvo je od svoga formiranja do kraja izvještajnog perioda nastojalo unaprijediti vlastite kapacitete i obaviještenost, kako bi kvalitetnije doprinijelo poštivanju i primjeni Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH i ostvarivanju učinkovitoga nadzora nad Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH. Povjerenstvo je usvajanjem odgovarajućih zaključaka i predlažući Domovima da neke od njih i sami podrže, nastojala unaprijediti stanje stvari u BiH u poljima za koja je nadležno.

Povjerenstvo je u svome radu nastojalo uvažiti i načela sadržana u Zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici EU (CFSP), odnosno u njenom dijelu koji se konkretnije odnosi na područje rada Povjerenstva, tj. Zajedničkoj obrambenoj i sigurnosnoj politici (CSDP). Jednako tako, imali smo u vidu i obveze BiH u smislu NATO aspiracija Bosne i Hercegovine, tj. obveze definirane kroz IPAP, MAP i Sigurnosni sporazum između BiH i NATO, te različite obveze koje proističu iz drugih međunarodnih sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala ili im pristupila (poput sigurnosnih sporazuma potpisanih između BiH i EU, BiH i OSCE, itd.).

U nastavku su navedena pitanja kojima je Povjerenstvo posvetilo posebnu pažnju tijekom izvještajnog perioda:

1. **Potpuna primjena i poštivanje odredbi Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH.** U ovom smislu učestvovali smo u nekoliko različitih aktivnosti, od programa obuke i radionica, do radnih sastanaka i sjednica, na kojima smo razmatrali mogućnosti da putem zaključaka i drugih zakonski raspoloživih mehanizama utječemo na Vijeće ministara i druge institucije koje rečeni zakon nedosljedno primjenjuju, ili bi ga mogle bolje primjenjivati. Tijekom vršenja svojih redovnih aktivnosti, Povjerenstvo je ustanovilo slijedeće nedostatke na koje će u narednome periodu obratiti posebnu pažnju:
 - a. neadekvatna sistematizacija radnih mjesta unutar Ministarstva sigurnosti (u Državnom sigurnosnom organu/DSO) i Ministarstvu obrane (u Sektoru za obavještajno-sigurnosne poslove). Sistematizacije moraju uvažavati odredbe ZOZTP i relevantne direktive NATO-a i Odluke Vijeća Evrope. U Ministarstvu obrane kao problem je konstatirano i nedonošenje Pravilnika o radu Vojno-obavještajnog roda.
 - b. neadekvatno formuliranje inspeksijskoga nadzora koji provodi DSO
 - c. nejasnoće, kontradikcije i nedorečenosti u jednome broju zakona i podzakonskih akata, prije svega kad je riječ o Zakonu o reviziji u institucijama BiH i članku 9. Zakona o obrani BiH.
 - d. neunificirane prakse u radu različitih državnih organa, kad je riječ o rukovanju tajnim podacima i razmjeni ili dostavljanju istih, i neadekvatno poštivanje zakonskih odredbi u smislu definiranja sigurnosnih područja, pričuvnih

lokacija, postupaka za uništavanje tajnih podataka i drugih sigurnosnih procedura.

- e. nedostaci u jedinstvenome pristupu i poštivanju odredbi o fizičkoj i informatičkoj zaštiti podataka i lokacija, prije svega u podregistrima, koji još uvijek čekaju na certifikaciju od strane DSO.
- f. sporo ili nepotpuno ispunjavanje obveza koje za BiH proizilaze iz MAP-a i IPAP-a, što koči ili onemogućava dalji napredak BiH u smislu njenih NATO aspiracija.

Povjerenstvo će u narednom periodu putem nadzornih i radnih posjeta nastojati da u direktnom kontaktu sa rukovoditeljima i ovlaštenim predstavnicima tijela izvršne vlasti u BiH, iste animira na učinkovitiju primjenu Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH.

Povjerenstvo je ustanovilo da je stupanj primjene ZOZTP u organima javne uprave u BiH, iako nepotpun, ipak zadovoljavajući. S tim u vezi Povjerenstvo će nastaviti pružanje potpore Državnom sigurnosnom organu i svim drugim tijelima kojima Povjerenstvo u okviru svojih nadležnosti može pomoći u ostvarivanju ovog cilja.

2. **Puni demokratski parlamentarni nadzor nad Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH.** U svrhu realizacije ovog cilja održavali smo stalan kontakt sa rukovodstvom OSABiH, te se na druge načine obavještavali o potencijalnim ili aktuelnim problemima u njihovome radu i načinima na koje Povjerenstvo može utjecati na otklanjanje ustanovljenih problema. Neki od problema koje smo ustanovili u izvještajnome periodu, a koji proizilaze iz Zakona o OSABiH, su kako slijedi:
 - a. kašnjenje u dostavi zakonom propisanih materijala na razmatranje Povjerenstvu, posebice kad je riječ o materijalima koje dostavljaju Predsjedništvo BiH i Vijeće ministara. Ova kašnjenja uzrokuju ozbiljne posljedice na rad OSABiH, koja je prinuđena u nedostatku Godišnje platforme o obavještajno-sigurnosnoj politici BiH raditi na osnovu prošlogodišnjih ili čak starijih Platformi, što njen rad čini nelegalnim, ili u najboljem slučaju, polulegalnim.
 - b. kontradikcije u odredbama Zakona o reviziji u institucijama BiH i Zakona o OSABiH (*vidi str.13 ovog Izvještaja*). Zbog međusobno oprečnih odredbi, OSABiH iz godine u godinu ne može dobiti pozitivno mišljenje revizije, iako nam je od strane samog Ureda za reviziju potvrđeno da u dijelu dokumentacije u koji revizori ostvare uvid, ne postoje ni najmanji problemi, odnosno da OSABiH zapravo prednjači u kvaliteti i sadržaju podnesenog materijala, u odnosu na sve druge institucije u BiH.

Povjerenstvo je u cilju otklanjanja gornjih nedostataka poduzelo jedan broj aktivnosti, uključujući analizu načina na koji su ova pitanja riješena u drugim zemljama, koju smo zatražili od Sektora za istraživanje PSBiH. Također, u Planu

rada za 2012. godinu ćemo predvidjeti održavanje radionice ili stručnog savjetovanja na temu revizije u obavještajnim službama. Za ovu aktivnost već smo osigurali materijalno-finansijsku potporu od strane Vlade Kraljevine Norveške. Po obavljenoj detaljnoj analizi istraživanja koje nam je dostavljeno 29.12.2011., te održanoj radionici, odredit ćemo se o pokretanju inicijative za izmjene i dopune rečena dva zakona.

- 3. Zakon o parlamentarnom nadzoru u oblasti obrane, sigurnosti i obavještajno-sigurnosnih poslova**, odnosno Prijedlog zakona koji je u prethodnom sazivu PSBiH upućen u parlamentarnu proceduru. U cilju pripreme za eventualni budući rad na ovom zakonu, odnosno ponovno pokretanje inicijative za njegovo usvajanje, Povjerenstvo je ovom pitanju posvetilo značajan dio radionice "Zakonodavni okvir, nadležnosti i planovi institucija BiH u oblasti obavještajno-sigurnosnih poslova". Cilj nam je bio detaljno se obavijestiti o sadržaju ranije predloženih odredbi ovog zakona, kao i samim razlozima, odnosno potrebi za njegovo usvajanje. Na radionicu je pozvan i kolegij Zajedničkoga povjerenstva za obranu i sigurnost, budući da se radi o srodnome povjerenstvu i mogućem su-predlagачu zakona. Kolegij ZP OSA planirao je i održavanje zajedničke sjednice sa kolegijem ZP za obranu i sigurnost, na kojemu bismo razmijenili mišljenja o ovom i drugim pitanjima gdje se nadležnosti dvaju povjerenstava preklapaju ili dotiču.

Tijekom izvještajnoga perioda, svim članovima Povjerenstva su, radi olakšanja njihova rada u Povjerenstvu, distribuirani tekstovi zakona i podzakonskih akata iz kojih proizilaze nadležnosti Povjerenstva, kao i skraćeni izvodi iz Poslovnika oba Doma koji se odnose na način vođenja i sazivanja sjednica, glasovanja, i sl., te slijedeći dokumenti:

1. Poslovnik o radu Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH
2. Pravilnik o pristupu, korištenju, čuvanju i zaštiti tajnih podataka i dokumenata Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH
3. pregled dosadašnjih aktivnosti i rezultata prethodnih saziva ZP (statistike o broju održanih sjednica, nadzornih posjeta, sadržaju razmatranih materijala i sl.)
4. set od 14 pravilnika koji uređuju pitanje rukovanja i zaštite tajnih podataka, a koje donosi DSO
5. Sigurnosni sporazum između BiH i EU
6. Sigurnosni sporazum između BiH i NATO
7. posljednje IPAP (NATO) izvješće iz domena Povjerenstva, sa pregledne konferencije održane u junu 2011., skupa sa pregledom predstojećih obveza ZP OSA u smislu ispunjenja EU/NATO zahtjeva
8. Pravilnik o međunarodnim aktivnostima PSBiH
9. Uputstvo o predaji, čuvanju i evidentiranju primljenih poklona u PSBiH
10. „Parlamentarna diplomacija“ - priručnik za zastupnike i delegate PSBiH
11. Pravilnik o načinu i uvjetima korištenja internih i eksternih usluga reprezentacije, PTT usluga, službenih putovanja, službenog vozila, službene odjeće, tiskovina i stručne literature u PSBiH
12. izvodi iz Zakona o reviziji u institucijama BiH i Zakona o državnoj službi
13. izvodi iz Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Tajništvu PSBiH, Pravilnika o radu uposlenih u Tajništvu, te Pravilnika o uredskom poslovanju PSBiH

Konačno, u sklopu ovog Izvješća dostavljamo i šest (6) privitaka koji na detaljniji ali jezgrovitiji način sažimaju rad Povjerenstva u izvještajnome periodu.

Osnovni pregled statističkih pokazatelja o radu Povjerenstva tijekom 2011. godine je kako slijedi:

broj održanih sjednica	4
broj radnih sastanaka	7
broj točaka dnevnog reda	35
učešće na seminarima i konferencijama	3

Povjerenstvo je u izvještajnome periodu razmatralo:

prijedlozi zakona	0
izvještaji i informacije	26
odluke	3
usvojeni zaključci	17
ostali akti	12

Povjerenstvo je Planom rada za 2011 predvidjelo:

ukupno zadataka i ciljeva	38
od toga nije realizirano	9
procenat realizacije:	77%

Povjerenstvo će i u narednome periodu nastojati aktivno doprinijeti punoj sprovedbi Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH i ostvarivanju pune demokratske kontrole nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, te blagovremeno vršiti i druge zadatke iz svoje nadležnosti.

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Dr Mirsad Đugum

Spisak privitaka:

1. Tabela prikaz nazočnosti sjednicama Povjerenstva u 2011. godini
2. Sjednice Povjerenstva i razmatrane točke dnevnoga reda
3. Nazočnost obukama, konferencijama, radionicama i seminarima u 2011.
4. Učešće u nadzornim posjetima i radnim sastancima održanim u BiH
5. Učešće u međunarodnim aktivnostima Povjerenstva u 2011. godini
6. Pregled planiranog i ostvarenog tijekom 2011. godine